

Čo vieme o orchestri?

ORCHESTER – hudobné teleso, ktoré obvykle máva početnejšie obsadenie hráčov

SYMFONICKÝ ORCHESTER – má väčší počet hráčov a sú v ňom zastúpené všetky nástrojové skupiny – strunové, dychové i bicie

DIRIGENT – riadi väčší orchester. Hráčom udáva takt a tempo, ukazuje nástupy (kedy majú začať hrať), určuje dynamiku a dáva skladbe osobitý výraz.

TAKTOVKA – tenká palička, určená na dirigovanie orchestra.

PARTITÚRA – notový zápis všetkých nástrojov v orchestri. Počas dirigovania má dirigent partitúru na dirigentskom pulte pred sebou.

Nástroje v orchestri sa ladia pred koncertom podľa tónu a1 (komorné a).

DRUHY ORCHESTROV:

SYMFONICKÝ, KOMORNÝ, DYCHOVÝ, SLÁČIKOVÝ

Hudobné nástroje v symfonickom orchestri

Symfonický orchestr je veľké zoskupenie hudobníkov. Mäže mať až sto členov. Hudobníci hrajú prevažne klasickú hudbu na hudobných nástrojoch rozdelených do štyroch hlavných skupín:

I. Strunové nástroje

II. Dychové drevené nástroje

III. Dychové plechové nástroje

IV. Bicie nástroje

Symfonický orchestr dokáže vďaka rôznorodosti hudobných nástrojov očariť poslucháčov širokou paletou zvukových farieb.

Symfónia je rozsiahla skladba, ktorú interpretuje celý orchestr. Býva rozdelená do viacerých častí, najčastejšie do štyroch – prvá je nýchla, druhá pomalá, tretia tanečná a štvrtá (finálna) je opäť rýchla.

Koncert je verejná predstavenie hudobných skladieb.

Koncert je aj hudobná skladba, ktorú interpretuje sólista hrajúci na určitom hudobnom nástroji a orchestr, napr. koncert pre klavír a orchestr.

Koncert máva tri časti, medzi ktorými sa nečiekajú.

Slovenská filharmónia organizuje koncerty pre mladých

Hrajúci nástroj: Klavír

Direktor je umelec, ktorý riadi hra hudobného telesa – rukami, mimosou i pohybom tela udáva hričkom tempo, dynamiku, výraz zodpovedajúci charakteru skladby. Je zodpovedný za súhru celého orchestra, za nariadenie a za prednesenie skladby. Koncertní majstri sú prvé hriči orchestra (huslísta a violončelista), sedia najbližšie k dirigentovi.

Typický symfonický orchestr pozostáva zo štyroch skupín (sekcii) podobných hudobných nástrojov, vo všeobecnosti idúcich v notovom zápise v tomto poradí:

- **drevené dychové nástroje:** pikola, 2 flauty*, 2 hoboje, anglický roh, 2 klarinety*, basový klarinet, 2 fagoty*, kontrafagot
- **plechové dychové nástroje:** 2* až 6 rohov*, 2* až 5 trúbok*, 3 pozauny z toho jedna je basová, tuba
- **bicie nástroje:** tympány*, malý bubon, veľký bubon, činely, triangel
- **strunové nástroje:**
 - **sláčikové nástroje:** 16 až 30 (alebo aj viac) huslí*, 8 až 12 viol*, 8 až 12 (alebo aj viac) čiel* a 5 až 8 (alebo aj viac) kontrabasov*
 - ostatné strunové nástroje: harfa, klavír, čelesta a pod.
- Niekedy sa objavujú aj tradičné nástroje drevených telies ako napr. saxofón a barytón.

Symfonický orchestr Slovenského rozhlasu